

Tlačová správa

GÉZA KUKÁN – NA DRUHEJ STRANE

Termín výstavy : 10. 12. 2015 – 23. 1. 2016

Miesto výstavy : Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch

Kurátor: Helena Markusková

Samostatná výstava novozámockého rodáka Gézu Kukána (1890 – 1936), ktorý vošiel do povedomia, ako maliar baníckych motívov a predstaviteľ medzivojnovnej akademickej maľby predstaví doteraz najrozsiahlejší výber z jeho tvorby zo zbierok slovenských galérií, maďarských múzeí a súkromných majiteľov. Hoci v Galérii umenia v Nových Zámkoch mal už niekoľko výstav (1982 – s Jánom Thainom, 1995 – s Teodorom Jánoskom a Jánom Thainom), ide o prvú monograficky dôkladnejšie spracovanú výstavu, ktorá sa opiera o interpretáciu diel a nových akvizícií zo zbierok galérie a výskumu umelcovej pozostalosti.

Kukán prešiel tradičnými výtvarnými školami: študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Budapešti (1908 – 1910), Akadémii v Mníchove (1910 – 1912), Akadémii Julian v Paríži (1912) a na Majstrovskej škole v Budapešti pod vedením Gyula Benczúra. Ešte pred štúdiami pobudol v maliarskej kolónii v Nagybányi (1908), kde sa stihol zoznámiť so zásadami plenéru. Na VŠVU sa stal žiakom reprezentanta konzervatívnych tendencií E. Ballóa, čo ovplyvnilo jeho orientáciu na akademickú maľbu. Vystavoval od vysokoškolských štúdií (1909). Počas štúdií v Mníchove sa predstavil na výstave v Glaspalast (Ženský akt, 1911). V Uhorsku vzbudil pozornosť dramatickými baníckymi motívmi z okolia Tatabánye, kde žil počas 1. svetovej vojny (Banícky štrajk, 1919). Po vojne sa stal známym portrétistom v Budapešti. Patril do užšieho kruhu akademických maliarov, sústreďujúcich sa okolo Műcsarnoku. Bol virtuóznym maliarom, ktorý realistické zobrazenie považoval za základ maľby. Vychádzal z tradície mníchovskej akademickej maľby, vyžadujúcej dôkladné remeselné zvládnutie kresby, maľby, kompozície. V portrétnej maľbe pokračoval v línii reprezentatívnych podobizní (Portrét kráľa Karola IV.), pritom maľoval aj voľnejšie ponímané mondénne portréty (Erzsi Péchy). Známe sú zmyselné akty, v ktorých varioval tradičné ikonografické motívy (Extáza, 1922). Získal viacero ocenení udelených Krajinským uhorským spolkom výtvarného umenia (cena Rátha, 1922, cena Rudicsa, 1922, Malá zlatá štátna medaila, 1926, cena Ipolyiho, 1934). V roku 1929 získal na Svetovej výstave v Barcelone zlatú medailu.

Výstava predstaví prierez tvorbou umelca (1908 – 1936). Prevedie raným obdobím hľadania štýlu (1908 – 1911), charakteristickými baníckymi a žánrovými výjavmi (1914 – 1923) a zrelou tvorbou virtuózneho predstaviteľa akademickej maľby (1921 – 1936). Svojou koncepciou nadväzuje na program prezentácie tvorby významných predstaviteľov maďarského umenia 20. storočia, ktorej v rámci dialógu slovenského a maďarského umenia sa galéria systematicky venuje a spláca aj dlh zabudnutému regionálnemu výtvarníkovi, ktorého diela pravidelne objavujú v súkromných zbierkach v oboch krajinách.